واژه‌نامه توصیفی

همدلی Empathy

مینو یغمایی*

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی/ فروردین ۱۴۰۱؛ ۲۲(۹): ۵۳
DOI: 10.48305/22.46

ریشه همدلی از کلمه یونانی pathos به معنای رنج و شور و اشتیاق است. همدلی مفهومی بطور عمده شناختی (فرااحساسی) است که فهم تجربیات، علایق، و دیدگاه‌های دیگری و ظرفیت به اشتراک گذاشتن این فهم را در بر می‌گیرد.

برای دریافتن بهتر همدلی باید آن را از دو مفهوم همدردی (sympathy) و دلسوزی (pity) تفکیک کرد. در ارتباط پزشک و بیمار دلسوزی، ترحم پزشک به بیمار است که موجب احساس حقارت بیمار و انفکاک ارتباط او با پزشک می‌شود. در همدردی، پزشک احساسات بیمار را به گونه‌ای تجربه می‌کند که گویی خود در رنج است که این سبب فرسودگی پزشک و مانع تصمیم‌گیری بالینی مناسب می‌شود. اما همدلی احساسی والاتر و کارآمدتر از همدردی و دلسوزی است، به گونه‌ای که پزشک در عین درک احساسات بیمار آن را به درون خود منتقل نمی‌کند. به این طریق با حفظ فاصله از بیمار باعث بهبود روابط خود با بیمار و فهم بهتر وضعیت او می‌شود. همدلی در مراقبت‌های بالینی می‌تواند سبب ایجاد اثرات مثبتی مانند رضایت و پذیرش بیش‌تر از سوی بیمار، و کاهش میزان شکایات، هزینه‌ی مراقبت‌ها و خطاهای پزشکی شود.

با توجه به نکات فوق، تربیت پزشکانی با قابلیت همدلی با بیمار یکی از اهداف اصلی برنامه‌های آموزشی است و در ارزیابی دانشجویان پزشکی مورد توجه قرارمی‌گیرد. برای نمونه، انجمن دانشکده‌های پزشکی آمریکا (AAMC) توصیه به تربیت پزشکانی نوع‌دوست می‌کند که با همدلی از بیماران خود مراقبت کنند.

باید به این نکته اشاره کرد که عده‌ای از محققین بر این باورند که همدلی خصیصه‌ای فردی است که به آسانی یاددادنی نیست. در مقابل، عده‌ای دیگر اعتقاد دارند که همدلی را می‌توان از طریق فعالیت‌های آموزشی هدف‌مند مانند مطالعه متون ادبی، و دیدن و شنیدن آثار هنری ارتقا داد.

منابع برای مطالعه بیشتر:

1. Hojat M. Empathy in patient care: Antecedents, development, measurement, and outcomes. New York: springer; 2007.
2. Hojat M. Ten approaches for enhancing empathy in health and human services cultures. J Health Hum Serv Adm. 2009; 31(4): 412-50.

* **نویسنده مسؤول:** دکتر مینو یغمایی (استاد)، گروه زنان، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران. yaghmaeim@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۱۲/۲۲، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۲۳

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-24]
[DOI: DOI: 10.48305/22.46]